Bijlage 1. Integrale kwaliteitsagenda MSZ

Aanleiding

Tijdens het algemeen overleg kwaliteitszorg van 24 juni dit jaar heb ik uw Kamer toegezegd een integrale kwaliteitsagenda voor de medisch specialistische zorg toe te zenden. Er wordt vanuit verschillende perspectieven gewerkt aan kwaliteitsverbeteringen. Voor een gedetailleerde beschrijving van die activiteiten verwijs ik naar de betreffende brieven over het jaar van de transparantie (TK 32 620, nr. 149), de kwaliteit- en doelmatigheidsagenda (K&D agenda, 32 620, nr. 121) en aanpak regeldruk (29515, nr. 364). Onderstaand beschrijf ik de samenhang tussen deze en andere gelieerde trajecten, zoals het programma zinnige zorg van het Zorginstituut en het ZonMw zorgevaluatieonderzoek.

Focus in kwaliteitsbeleid

Alle betrokken partijen zetten zich dagelijks in voor het bevorderen van de kwaliteit in de medisch specialistische zorg. Zo werken wetenschappelijke verenigingen, vanuit de stichting kwaliteitsgelden medisch specialisten (SKMS), aan het verbeteren van de richtlijnen op hun vakgebieden. Patiëntenverenigingen werken aan het beschikbaar maken van keuze informatie voor de patiënt. Zorgverzekeraars bevorderen kwaliteit via hun zorginkoop en programma’s zoals dat van ZN waarbij zorgverzekeraars gezamenlijk werken aan het genereren van kwaliteitsinformatie. Zorgaanbieders werken aan inzicht in de kwaliteit die geleverd wordt in de instellingen et cetera. Daarbovenop is deze kabinetsperiode ingezet op een intensivering op de volgende onderwerpen: transparante informatie voor de patiënt, bevorderen van doelmatigheid door kwaliteitsverbetering, gezamenlijke besluitvorming en terugdringen van de registratielast. Er zijn verschillende programma´s die vanuit een verschillende insteek werken aan het bevorderen van deze thema´s. Van belang is dat wordt voorkomen dat deze programma´s en de onderliggende activiteiten elkaar overlappen. Door deze programma´s te stroomlijnen zorgen we ervoor dat ze elkaar versterken. Kortom: we richten ons op datgene dat echt nodig is en pakken die zaken grondig aan met alle betrokken partijen.

Concrete integrale aanpak: kwaliteitscirkel op 30 aandoeningen

De integrale aanpak wordt het meest zichtbaar in het doorlopen van de kwaliteitscirkel op de 30 aandoeningen. De aandoeningen zijn in samenspraak met verzekeraars, aanbieders, patiënten en het kwaliteitsinstituut vastgesteld. Alle relevante partijen worden uitgenodigd voor de bijeenkomsten die rond de aandoeningen worden georganiseerd: artsen, verpleegkundigen, aanbieders, verzekeraars, patiënten, toezichthouders, ZiNL, ZonMw en VWS. In deze invitationals komen alle vier de thema’s waarop geïntensiveerd wordt terug:

- *Transparantie:* in de kwaliteitcirkel wordt expliciet in beeld gebracht op welke wijze de patiënt inzicht heeft in de kwaliteit van zorg. Op basis van dit overzicht wordt bepaald waar witte vlekken liggen en worden concrete afspraken gemaakt over het vullen van de witte vlekken. Vanuit het jaar van de transparantie is geld ter beschikking gesteld aan de Federatie, de NFU en de NPCF. Het kwaliteitsinstituut voert de regie op het jaar van de transparantie en heeft hierin een belangrijke aanjagende rol.
- *Doelmatigheid van zorg:* in de kwaliteitscirkel wordt in beeld gebracht of de zorg die wordt geleverd op de aandoening gepast is. Onderzocht wordt of er praktijkvariatie is die aangepakt moet worden, of er knelpunten zijn op systeemniveau (wet- en regelgeving, bekostiging etc.) en of er zorgevaluatievragen zijn die beantwoord dienen te worden. Ten behoeve van zorgevaluatie is t/m 2017 jaarlijks €1 mln extra ter beschikking gesteld in het programma doelmatigheidsonderzoek van ZonMw. In de periode 2015 – 2017 wordt jaarlijks binnen het programma doelmatigheidsonderzoek €3 mln geoormerkt voor zorgevaluatieonderzoek op de 30 aandoeningen. In het programma zinnige zorg van ZiNL wordt tevens bekeken waar doelmatigheidsverbetering mogelijk is. Het Zorginstituut focust in haar programma ondermeer op de 30 aandoeningen.
- *Samen beslissen:* in de kwaliteitscirkels wordt in beeld gebracht welke instrumenten er zijn om gezamenlijke besluitvorming te bevorderen. Waar nodig worden afspraken gemaakt over de ontwikkeling van keuzehulpen en de uitkomsten van het zorgevaluatieonderzoek worden verwerkt in verstandige keuzes, ten behoeve van gezamenlijke besluitvorming.
- *Registratielast:* in de kwaliteitscirkel wordt niet alleen in beeld gebracht welke witte vlekken er zijn, maar ook welke indicatoren, registraties e.d. eigenlijk dubbel en overbodig zijn en daarmee beëindigd kunnen worden. Zo blijft het behapbaar voor de instellingen.

Bijdrage verschillende programma's en agenda's aan de vier gestelde doelen
Vanuit diverse programma's wordt bijgedragen aan de vier ambities in deze periode: transparante informatie voor de patiënt, bevorderen van doelmatigheid door kwaliteitsverbetering, gezamenlijke besluitvorming en terugdringen van de registratielast. Onderstaand wordt heel kort beschreven wat de uitgangspunten van de belangrijkste betrokken programma's zijn. In de tabel is schematisch weergegeven hoe de programma's bijdragen aan de gestelde doelen.

K&D agenda
In het hoofdlijnenakkoord MSZ is opgenomen dat onder andere door kwaliteitsverbetering en daardoor doelmatigheidsverbetering de uitgavengroei wordt beperkt. De in april 2014 door de ondertekenaars van het hoofdlijnenakkoord vastgestelde K&D agenda kent drie pijlers: transparantie, gepast gebruik en de juiste zorg op de juiste plaats.

Jaar van de transparantie
2015 is het jaar van de transparantie, waarin extra stappen worden gezet in de beschikbaarheid van transparante informatie voor de patiënt. Hiervoor zijn tal van activiteiten afgesproken.

Zinnige zorg Zorginstituut (stringent pakket beheer)
Onder regie van het Zorginstituut Nederland is in 2013 een verbeterprogramma gestart met een systematische doorlichting van het verzekerde pakket. Stringent pakket[1] heeft zowel kwaliteitsverbetering als hogere doelmatigheid als doel. Hier zijn ook alle koepelorganisaties, de verzekeraars en de patiëntenverenigingen bij betrokken.

ZonMw doelmatigheidsonderzoek
In het programma doelmatigheidsonderzoek van ZonMw wordt via gerichte en open rondes doelmatigheidsonderzoek uitgezet.

Programma verspilling
In het programma verspilling worden op basis van meldingen in het meldpunt verspilling concrete projecten opgezet die verspilling in de zorg tegengaan en daarmee de doelmatigheid bevorderen.

Transparantiekalender
De transparantiekalender bevat de aandoeningen waarover zorgaanbieders transparant moeten zijn.

Meerjarenagenda
Met de meerjarenagenda stimuleert en helpt het kwaliteitsinstituut de zorgpartijen kwaliteitsstandaarden of bijbehorend meetinstrumenten te realiseren.

---

[1] In het regeerakkoord is opgenomen dat wordt ingezet op stringent pakket beheer. Hier is in de periode 2016-2017 een taakstelling voor ingeboekt van in totaal €300 mln. Dit wordt uitgewerkt in het programma zinnige zorg. Deze doorlichting van het pakket betreft een extra taak voor het Zorginstituut. Ten behoeve daarvan is een extra bedrag van € 15 mln per jaar ter beschikking gesteld.

	K&D agenda	*Jaar van de transparantie*	*Programma Zinnige zorg*	*Doelmatigheidsonderzoek ZonMw*	*Programma verspilling*	*Transparantiekalender*	*Meerjarenagenda*
Samen beslissen	Onderdeel van de kwaliteit- en doelmatigheidsagenda zijn de campagnes Verstandig Kiezen en Samen Beslissen.	Er wordt allerlei ondersteunde keuze-informatie ontwikkeld tbv samen beslissen, zoals keuzehulpen, option grids e.d.	De voorstellen voor doelmatigheidsverbetering van ZiNL kunnen worden vertaald in informatie voor de patiënt en arts tbv gezamenlijke besluitvorming.	Uitkomsten van ZonMw zorgevaluatieonderzoek kan worden vertaald in verstandige keuzes tbv gezamenlijke besluitvorming.	Vanuit het programma verspilling wordt een pilot diagnose consult opgezet en uitgevoerd.	Maakt het mogelijk om keuzehulpen te maken voor het kiezen van een behandelaar en een behandeling.	
Transparantie	Transparantie is een van de drie pijlers. Wordt opgepakt in kwaliteitscirkel op 30 aandoeningen, koepelactiviteiten en aanpak knelpunten systeemniveau.	Een hele set aan activiteiten, zoals benoemd in bijlage 2 van de brief over het jaar van de transparantie.	De voorstellen voor doelmatigheidsverbetering van ZiNL kunnen worden vertaald in ondersteunende informatie voor de patiënt.			Geeft inzicht in de indicatoren die door zorgaanbieders moeten worden aangeleverd bij het Kwaliteitsinstituut.	Met de meerjarenagenda stimuleert en helpt het kwaliteitsinstituut de zorgpartijen kwaliteitsstandaard of bijbehorend meetinstrument te realiseren.
Gepast gebruik	Gepast gebruik is een van de drie pijlers van de K&D agenda. Wordt opgepakt in kwaliteitscirkel op 30 aandoeningen, koepelactiviteiten en aanpak knelpunten systeemniveau	Door beschikbaar stellen keuze-informatie, bijvoorbeeld over praktijkvariatie en patiëntenversie van richtlijnen wordt gepast gebruik bevorderd.	Jaarlijks worden twee ICD-10 gebieden onder de loep genomen en worden voorstellen gedaan voor doelmatigheidsverbetering.	In het programma doelmatigheidsonderzoek van ZonMw is jaarlijks 3 mln geoormerkt ten behoeve van zorgevaluatieonderzoek op de 30 aandoeningen.	Vanuit het programma verspilling in de zorg wordt ingezet op bevordering van gepast gebruik: oa concrete acties gericht op doelmatige diagnostiek, doelmatige overdracht, gerichte pre operatieve ondersteuning conditie patiënt		
Administratieve lasten	Kwaliteitscirkels op de 30 aandoeningen: wordt ook gekeken welke indicatoren, geschrapt kunnen worden. Voorwaarden worden gesteld aan kwaliteitsregistraties	Indicatoren worden tripartiet aangeleverd en de uitvraag van partijen beperkt zich hiertoe. Afgesproken is dat het proces van ontwikkeling en aanlevering van indicatoren efficiënter wordt geregeld.				Over aandoeningen op de transparantiekalender wordt niet aanvullend uitgevraagd. Afspraken leiden tot een kader met grenzen voor het aantal aandoeningen en indicatoren.	Nog betere afstemming meerjarenagenda op K&D agenda.

Voorbeelden van het bevorderen van samenhang
De afgelopen periode is ingezet om programma's meer in samenhang te benaderen. Enkele voorbeelden daarvan zijn:

- Focus op aanpak 30 aandoeningen in het jaar van de transparantie, voortvloeiend uit kwaliteits- en doelmatigheidsagenda;
- Focus op 30 aandoeningen in keuze ICD[2] gebieden programma zinnige zorg ZiNL;
- Oormerken ZonMw geld in programma doelmatigheidsonderzoek ten behoeve van zorgevaluatie op de 30 aandoeningen in de kwaliteits- en doelmatigheidsagenda. Ook hier wordt de samenhang versterkt;
- Stringent pakket beheer van ZiNL heeft op deelgebieden een overlap met andere trajecten, zoals onderzoeksprogramma's van ZonMw (zorgevaluatieonderzoek op 30 aandoeningen) en de Kwaliteits- en Doelmatigheidsagenda. Nauwe afstemming en afspraken zorgen ervoor dat deze programma's elkaar niet verstoren maar juist versterken;
- Uitwerking uitkomsten van zorgevaluatieonderzoek in verstandige keuzes van het programma verstandig kiezen van de FMS. Verstandige keuzes zijn evidence based aanbevelingen waarover artsen en patiënten het gesprek zouden moeten voeren;
- Convenant FMS, NPCF, ZINL en ZonMw ter ondersteuning Verstandig Kiezen / Samen Beslissen;
- Opname acties jaar van de transparantie op de meerjarenagenda;
- Vanuit het Citrienfonds van de NFU worden diverse projecten opgezet gericht op verbetering van kwaliteit en daarmee doelmatigheid. De projecten worden door ZonMw begeleid. ZonMw vraagt hierbij expliciet aan de indieners om de projecten in samenhang met lopende trajecten op het terrein van kwaliteit en doelmatigheid te bezien en de voorstel;len af te stemmen met betrokken partijen.

Tot slot
Verbetering van kwaliteit en doelmatigheid van zorg is een speerpunt in mijn beleid. De huidige aanpak kenmerkt zich door veel actoren, veel positieve energie en veel inzet. Door meer focus aan te brengen in de lopende activiteiten en programma's en door de samenwerking tussen partijen te bevorderen wordt versterken de verschillende acties elkaar. Dat komt vooral tot uiting in het doorlopen van de kwaliteitscirkels op 30 aandoeningen. Deze integrale aanpak betekent echt een verandering ten opzichte van de afgelopen jaren. We hebben hierin al een hele slag gemaakt. Gedurende het proces zal steeds worden bezien waar verdere integratie kan worden bevorderd en waar de effectiviteit van de aanpak vergroot kan worden.

[2] International Statistical Classification of Diseases